

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۱- شماره پروژه :

۲- عنوان پروژه : بررسی سیستم های مختلف نوبتکاری و شناسایی بهترین سیستم قابل طرح در منطقه خانگیران با توجه به شرایط کاری، فیزیکی، روحی و اجتماعی کارکنان و نیز شناسایی آسیب های روحی - روانی خاص متوجه پرسنل نوبتکار و راهکارهای کاهش سطح این آسیب ها

۳- نوع پروژه :

سایر کاربردی توسعه ای بنیادی

۴- تعریف و ضرورت پروژه / (Problem Definition) :

اگر چه نوبتکاری و کار شبانه یکی از ره آوردهای اجتناب ناپذیر فن آوری بوده و جزئی از جامعه ۲۴ ساعته در سراسر جهان شده است، اما این پدیده امروزه بعنوان یک عامل زیان آور شغلی و تهدید کننده سلامتی تلقی شده که می تواند از جنبه های گوناگون اثرات نامطلوبی بر زندگی انسان بجا گذارد . تا کنون مطالعات متعددی با هدف بررسی اثرات منفی نوبتکاری بر عملکرد، سلامتی و کیفیت زندگی کارگران نوبت کار انجام شده است که برخی از این مطالعات ارتباط نوبت کاری و اختلال خواب، مشکلات معدی- روده ای، بیماری های قلبی- عروقی و اختلالات ذهنی را نشان داده اند.

نوبت کاری در محیط های بزرگ و پیچیده مانند صنایع نفت ا ز شیوع بیشتری برخوردار بوده، بنابراین در چنین محیط هایی اثرات سوء آن نیز به طور قابل ملاحظه ای بیشتر خواهد بود . ترکیب نوبت کاری با خطرهای چندگانه محیط کار، نیازهای فیزیکی و شناختی سنگین، کاهش کنترل فرد بر کار خود و دیگر تنش های روانی- اجتماعی باعث تحمیل اثرات منفی بسیاری بر سلامت کارکنان می شود.

نوبت کاری به روش های گوناگونی انجام می شود که هر یک دارای ویژگی ها، مزایا و معایب خاص خود می باشند. دو نظام کلی نوبت کاری عبارتند از نظام سه نوبتی و نظام نوبت کاری ۱۲ ساعته.

یکی از جنبه های بسیار مهم کار در نظام نوبت کاری چرخش روز / شب نوبت کاران بوده که به ویژه باعث اختلال در ریتم های سیرکادین و برهم خوردن خواب شب کاران و پیامدهای مرتبط با آن می شود

صنعت نفت از دسته صنایع بزرگی است که نیازمند فعالیت ۲۴ ساعته می باشد. با توجه به اثرات سوء نوبت کاری بر سلامت جسمانی، روانی، عملکرد شغلی و ایمنی نوبت کاران از یک سو و تعداد زیاد نیروی کار

شاغل، حساسیت، مخاطره آمیز بودن عملیات و فرایندهای صنعتی و اهمیت اجتماعی- اقتصادی این صنعت در کشور از سوی دیگر، انجام تحقیقات و ارائه راهکار برای تنظیم و تدوین یک نظام نوبت کاری مناسب

جهت حذف و یا کاهش اثرات نامطلوب آن ضروری بنظر می رسد.

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۵-اهداف پروژه :

- ۱-ارزیابی میزان رضایت پرسنلی شرکت نفت و گاز شرق از سیستم های نوبتکاری شرکت
- ۲-مقایسه سیستم نوبتکاری شبقتی (به صورت ۳ تایم ۸ ساعتی) و سیستم ۲-۲-۴ (صبح / شب / استراحت) با یکدیگر و نیز با سایر انواع روش های نوبتکاری
- ۳- بررسی نظرات پرسنل شرکت نفت و گاز شرق در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری قابل اجرا در شرکت
- ۴- شناخت آسیب های روانی، عاطفی و اختلال های شایع در مجموعه پرسنل نوبتکاری شرکت
- ۵-ارائه پیشنهاداتی در زمینه کاهش آسیب های ناشی از سیستم های نوبتکاری در پرسنل شرکت.
- ۶- بررسی تبعات منفی ناشی از نوبتکاری جهت خانواده ها و ارائه راهکار مناسب جهت کاهش آنها
- ۷- تدوین سرفصل ها و برنامه های آموزش مورد نیاز جهت کاهش آسیب های ناشی از سیستم های نوبتکاری
- ۸- بررسی و مقایسه مشکلات بهداشتی(گوارشی، روانی، قلبی عروقی و ...) بین پرسنل نوبت کار و روز کار
- ۹- بررسی تاثیر ویژگی های دموگرافیک و خصوصیات فردی کارکنان بر شدت و ضعف آسیب های ناشی از نوبت کاری
- ۱۰- بررسی نقش خانواده بر میزان تاثیر مشکلات نوبت کاری بر نوبت کار و ارائه راهکارهای مناسب جهت کاهش آنها
- ۱۱- بررسی میزان بهره وری و کیفیت کاری نوبت کاران با توجه به نوع شیفت نوبت کاری(۸ ساعته یا ۱۲ ساعته)

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۶- فرضیه های پژوهش :

در این پروژه به جای فرضیه از طرح سؤالاتی برای پژوهش استفاده شده است

۷- سؤالات پژوهش :

- ۱- پرسنل شرکت نفت و گاز شرق در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری اجرا شده در منطقه خانگیران چه نظراتی دارند؟
- ۲- آیا در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری بین گروه های مختلف سنی تفاوت وجود دارد؟
- ۳- آیا در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری بین افراد متأهل و مجرد تفاوت وجود دارد؟
- ۴- آیا در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری بین افراد دارای سطوح مختلف تحصیلی تفاوت وجود دارد؟
- ۵- آیا در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری با توجه به سنوات خدمت تفاوت وجود دارد؟
- ۶- آیا در خصوص بهترین سیستم نوبتکاری در افراد بومی و غیر بومی تفاوت وجود دارد؟
- ۷- مهم ترین آسیب های روانی، بهداشتی، اجتماعی و اختلال های شایع بین پرسنل نوبتکار چیست؟
- ۸- پیشنهادات کارکنان شرکت در خصوص بهترین شیوه نوبتکاری قابل اجرا در منطقه چیست؟
- ۹- در مقایسه بین نظام نوبت کاری جاری در سیستم نفت و گاز شرق با سایر نظام های نوبت کاری رایج در سایر صنایع چه پیشنهادهایی در رابطه با نوع نوبت کاری/ طول دوره نوبت کاری و جهت چرخش آن قابل طرح است؟
- ۱۰- چه مداخلات کاربردی جهت بهبود آسیب های پرسنل نوبتکار شرکت نفت و گاز شرق از جنبه های مختلف قابل طرح می باشد؟

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۸- محصول مورد انتظار پروژه :

با انجام این پروژه تحقیقاتی، اطلاعات و داده های زیر در اختیار مجموعه مدیریت شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق قرار خواهد گرفت:

- مجموعه نظرات پرسنل شرکت نفت و گاز شرق در رابطه با بهترین سیستم نوبتکاری.
- مقایسه نظرات پرسنل در شرایط مختلف سنی، متأهل، تحصیلات، بومی بودن و سنوات خدمت در خصوص سیستم های مختلف نوبتکاری.
- مهم ترین آسیب های روانی و اختلال های شایع بین پرسنل نوبتکار
- مهم ترین آسیب های اجتماعی و اختلال های شایع بین پرسنل نوبتکار
- ارائه پیشنهادات کاربردی در خصوص ارتقاء سطح بهداشت روانی پرسنل نوبتکار
- جمع بندی آماری از پیشنهادات کارکنان نوبتکار در مورد بهترین و مطلوب ترین شیوه قابل اجرا شده نوبتکاری
- تدوین سرفصل ها و برنامه های آموزش مورد نیاز جهت آشنایی و کنترل آسیب های ناشی از سیستم های نوبتکاری جهت پرسنل و خانواده های آنها
- آسیب های بهداشتی (گوارشی، قلبی - عروقی و ...) منتج از نوبت کاری و ارائه راهکارهای مناسب با توجه به پرونده های پزشکی ایشان

۹- گزارشات مورد انتظار پروژه :

- ✓ گزارشی از کل پروژه پژوهشی که شامل بخش های طرح تحقیق، پیشینه پژوهش، نتایج پژوهش و پیشنهادات کاربردی خواهد بود.
- ✓ ارائه مقاله علمی در رابطه با نتایج حاصل از پژوهش که قابل ارائه در نشریات علمی معتبر خواهد بود.

۱۰- قلمرو مکانی پروژه :

پروژه تحقیقاتی در شهر سرخس و بین کل پرسنل نوبتکار شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق صورت خواهد گرفت.

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۱۱- قلمرو زمانی پروژه :

در صورت تصویب نهایی این پروژه ، کل زمان اجرای پژوهش یک سال طول خواهد کشید

۱۲- قلمرو موضوعی پروژه :

دو موضوع اصلی مورد نظر برای اجرای پروژه عبارتند از:

- ۱- نظرسنجی و نیازسنجی از پرسنل شرکت و خانواده آنها در رابطه با سیستم های نوبتکاری و مشکلات ناشی از آن
- ۲- آسیب شناسی ناشی از سیستم های شغلی نوبتکاری (بهداشتی، روانی و خانوادگی- اجتماعی)
- ۳- ارائه راهکارهای مداخله ای جهت بهبود وضعیت بهداشتی، روانی، اجتماعی و خانوادگی کارکنان نوبت کار

۱۳- سوابق پروژه :

۱. ارزیابی سلامت روان پرسنلی پالایشگاه شهید هاشمی نژاد (۱۳۸۹ / حمید اصغری پور)
۲. ارزیابی سلامت روان پرسنل در شرکت پتروشیمی خراسان (۱۳۹۱ / حمید اصغری پور)
۳. مشکلات بهداشتی مرتبط با برنامه های رایج نوبت کاری در صنایع پتروشیمی (دکتر چوبینه)
۴. بررسی آثار روانشناختی، جسمانی، خانوادگی و اجتماعی نوبتکاری در مناطق نفت خیز جنوب (دکتر محمد قهرمانی)
۵. مقایسه وضعیت سلامت عمومی و کیفیت خواب کارکنان نوبتکار در شرکت خودروسازی سایپا (دکتر مکرمی)
۶. بررسی مشکلات بهداشتی مرتبط با نوبتکاری در نظام ۱۲ ساعته در صنایع پتروشیمی (دکتر چوبینه)

۱۴- داده ها و اطلاعات موجود پروژه :

- ✓ اطلاعات ناشی از سیستم های مختلف نوبتکاری اجرا شده در سال های اخیر در شرکت نفت و گاز شرق
- ✓ داده های ناشی از اطلاعات شخصی پرسنل نوبتکار شامل متغیرهای سن، سنوات خدمت، سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت بومی بودن.
- ✓ نتایج حاصل از اجرای آزمون های روان شناختی برای شناخت اختلال های روانی شایع در پرسنل.
- ✓ داده های حاصل از بررسی مشکلات خانواده های پرسنل نوبتکار
- ✓ اطلاعات جمع آوری شده در خصوص سطح سلامتی کارکنان نوبتکار (پرونده های پزشکی و ...)

شماره:	Integrated Management System	
تاریخ:	درخواست پیشنهاد پروژه پژوهشی	
صفحه ... از ۵		

۱۵-مدت زمان مرود نظر انجام پروژه:

مدت زمان اجرای پروژه از زمان انعقاد قرارداد یک سال خواهد بود.